

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยานในคดีอาญาโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุ
ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยาน
ในคดีอาญาโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการรับฟังพยานหลักฐาน อันเป็นหลักประกันให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไป
โดยเที่ยงธรรมและสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ วรรคสี่ และวรรคห้า แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่
ของศาลฎีกา จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการบันทึกคำเบิกความพยาน
ในคดีอาญาโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ เมื่อศาลเห็นสมควร ไม่ว่ามีคู่ความร้องขอหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจสั่งให้มีการบันทึก
คำเบิกความพยานโดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียงได้ โดยเฉพาะคดีอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีความสำคัญเป็นพิเศษซึ่งต้องอาศัยความรู้เห็นของพยานบุคคล เช่น คดีความผิด
เกี่ยวกับชีวิต คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย คดีความผิดเกี่ยวกับ
ความมั่นคง คดีค้ามนุษย์ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) คดีซึ่งเป็นที่น่าสนใจของประชาชน เช่น คดีที่มีความสำคัญเกี่ยวกับตัวบุคคล
คดีที่พฤติการณ์การกระทำความผิดร้ายแรงซึ่งมีผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน

(๓) คดีซึ่งโดยความสำคัญหรือลักษณะของพยานบุคคลสมควรที่จะบันทึกคำเบิกความไว้
ตามข้อบังคับนี้ เช่น ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องสังเกตอาการปฏิกิริยาของพยานขณะเบิกความ
หรือข้อเท็จจริงที่พยานเบิกความมีความยุ่งยากซับซ้อนหรือเป็นเรื่องทางเทคนิค หรือพยานต้องเบิกความ
ผ่านล่าม

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้กับการสืบพยานก่อนฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๒๓๗ ทวิ และมาตรา ๒๓๗ ทรี ด้วย

ข้อ ๔ ให้นำข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับแก่การบันทึกคำเบิกความพยาน โดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียงตามข้อบังคับนี้เท่าที่พอจะใช้บังคับได้

ข้อ ๕ เมื่อศาลมีคำสั่งให้บันทึกคำเบิกความพยานบุคคลปากใดโดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียง ต้องแจ้งให้คู่ความและพยานทราบล่วงหน้าก่อนวันสืบพยานปากนั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้ำล่วงได้

ข้อ ๖ การบันทึกคำเบิกความพยานโดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียงตามข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการตั้งแต่พยานบุคคลเริ่มเบิกความต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จสิ้นการสืบพยานปากนั้น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือมีข้อขัดข้องทำให้ไม่อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจสืบพยานต่อไปโดยใช้วิธีการบันทึกถ้อยคำพยานแบบเก็บใจความสำคัญแล้วให้คู่ความและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๗ การสืบพยานโดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียง ศาลไม่ต้องบันทึกคำเบิกความพยานแบบเก็บใจความสำคัญอีก และให้ถือว่าภาพและเสียงคำเบิกความของพยานที่บันทึกไว้นั้นเป็นคำเบิกความของพยานโดยไม่ต้องจัดพิมพ์เป็นเอกสารเพื่ออ่านให้พยานหรือคู่ความฟัง

คู่ความหรือพยานสามารถขออนุญาตศาลตรวจดูบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวได้ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ แต่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงหรือทำซ้ำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

ข้อ ๘ ถ้าความปรากฏภายหลังว่า ภาพหรือเสียงคำเบิกความพยานที่บันทึกไว้เกิดเสียหายทั้งหมดหรือแต่บางส่วน อันเป็นอุปสรรคต่อการชี้ขาดตัดสินคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ศาลอาจดำเนินการสืบพยานโดยใช้วิธีการบันทึกภาพและเสียงใหม่อีกครั้งหนึ่ง หรือมีคำสั่งอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาคดี การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา ให้เจ้าหน้าที่จัดทำสรุปคำเบิกความแบบเก็บใจความสำคัญของพยานจากภาพและเสียงที่ได้บันทึกไว้ หรืออาจจะสรุปคำเบิกความดังกล่าวทันทีในขณะที่พยานเบิกความแล้วจึงให้เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยเร็วในภายหลังก็ได้ แต่คดีที่เป็นการสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ ให้จัดทำสรุปคำเบิกความดังกล่าวเฉพาะกรณีเมื่อคดีต้องขึ้นสู่ศาลสูง

สรุปคำเบิกความที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง เป็นเพียงเอกสารเพื่อความสะดวกในการที่จะทราบถึงสาระสำคัญที่พยานเบิกความ และช่วยให้การย้อนกลับไปดูภาพและเสียงของพยานที่บันทึกไว้เป็นไปได้อย่างรวดเร็วเท่านั้น โดยมีให้ถือว่าเป็นบันทึกคำเบิกความของพยานดังกล่าว

คู่ความหรือพยานสามารถขอตรวจดูและคัดถ่ายสรุปคำเบิกความของพยานดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจเอกสารและการคัดถ้อยคำพยานมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดสรรงบประมาณและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่แก่ศาลให้เพียงพอต่อการดำเนินการตามข้อบังคับนี้ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

เมทินี ชโลธร

ประธานศาลฎีกา